

nota

Voortgangsbrief justitiële jeugdinrichtingen voorjaar 2025

Bijlagen

1. Voortgangsbrief justitiële jeugdinrichtingen voorjaar 2025
2. Bijlage bij voornoemde brief: Beleidsreactie inspectiebrief JJI De Haven en VSO Veenhuizen

1. Aanleiding

Op 19 december 2024 heeft u de bevindingenbrief van de inspecties over het bezoek aan justitiële jeugdinrichting (JJI) de Haven en voortgezet speciaal onderwijs (VSO) Veenhuizen aan de Tweede Kamer toegestuurd. In de aanbiedingsbrief is toegezegd om in het eerste kwartaal van 2025 inhoudelijk te reageren op de bevindingen en conclusies van de inspecties. Dat doet u in bijgevoegde Kamerbrief.

In deze brief informeert u de Kamer eveneens over de actuele capacitaire situatie van de JJI's en over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan de motie van Lahlah over uitbreiding uren Life Changing Group (GL/PvdA)¹ en de motie van Krul/Boswijk (CDA) over jongvolwassenen in het gevangeniswezen (GW) en structurele oplossingen voor het capaciteitstekort².

2. Geadviseerd besluit

1. Akkoord gaan met het versturen van bijgevoegde Kamerbrief en bijlage aan de Tweede Kamer.
2. Daarnaast adviseren wij u over het gebruik van de term *justitiële jeugdinrichting* in plaats van *jeugdgevangenis*.

Ad 2: Terminologie: justitiële jeugdinrichting in plaats van jeugdgevangenis

Wij adviseren u, mede op verzoek van de Inspectie Justitie en Veiligheid en de justitiële jeugdinrichtingen, om opnieuw de wettelijke term "justitiële jeugdinrichtingen" te gebruiken in plaats van "jeugdgevangenis". De term "jeugdgevangenis" wekt onterecht de indruk dat het de (meeste) jongeren in de inrichting zitten op basis van een jeugddetentie-titel. In de praktijk maakt deze doelgroep slechts +/- 7% uit van de populatie in de jeugdinrichting. Daarnaast legt de term veel nadruk op het strafkarakter van het verblijf, terwijl vergelding in het jeugdstrafrecht altijd ondergeschikt is aan de pedagogische insteek en het voorkomen van de recidive door de jongere. Tot slot kan de hardere term de kans op een welwillende houding van gemeenten tegenover de vestiging van een nieuwe inrichting verkleinen.

¹ Kamerstukken II 2024/25, 24 587, 987.

² Kamerstukken II 2024/25, 24 587, 997.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen

Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

Datum

28 maart 2025

Projectnaam

JJI's en KVJJ's

Onze referentie

6226879

Afstemming met

DJI

Bijlage(n)

1

3. Kernpunten

Met bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de meest recente cijfers van jongvolwassenen die wegens capaciteitsgebrek in het GW worden geplaatst.

Daarnaast doet u de motie van Lahlah over uitbreiding uren Life Changing Group (GL/PvdA) af. Deze uren zijn inderdaad uitgebreid.

Ook doet u de motie van Krul/Boswijk (CDA) over jongvolwassenen in het GW en structurele oplossingen voor het capaciteitstekort af. U bent en blijft namelijk in gesprek met de DJI en andere ketenpartners over structurele oplossingen en capaciteitsuitbreiding van de JJI's.

Ten slotte gaat u inhoudelijk in op de conclusies en aanbevelingen van de inspecties over JJI De Haven en VSO Veenhuizen. Een groot deel van de aanbevelingen is inmiddels opgevolgd. Aan een deel wordt nog uitvoering gegeven.

4. Toelichting

4.1 Actuele capacitaire situatie

De JJI's kampen al langere tijd met hoge capaciteitsdruk als gevolg van een gebrek aan personele en gebouwelijke capaciteit en toenemende instroom. Jongvolwassenen die niet in een JJI kunnen worden geplaatst worden als gevolg daarvan in het GW geplaatst, terwijl ook daar grote capaciteitstekorten zijn. U deelt de meest recente cijfers van de jongvolwassenen die wegens capaciteitsgebrek in de speciaal voor deze doelgroep vrijgemaakte afdelingen in Justitieel Complex Zeist (JC Zeist) en Penitentiaire Inrichting Almelo (PI Almelo) en elders in het GW zijn geplaatst.

4.2 Structurele oplossingen voor het capaciteitstekort (motie jongvolwassenen in het GW + toezegging n.a.v. debat GW)

De Kamerleden Krul en Boswijk (CDA) verzochten de regering in een motie om, in het belang van de jongvolwassenen in het GW, 1) het regime in het GW zoveel mogelijk te laten kijken op dat van de JJI's; en 2) om met de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en de JJI's in gesprek te gaan om te komen tot structurele oplossingen voor de tekorten in de JJI's. Het Kamerlid Krul heeft in een tweeminutendebat laten weten dat u deel 1 van deze motie mag interpreteren als een onderschrijving van het huidige regime op de afdelingen voor jongvolwassenen in Zeist en Almelo. Met betrekking tot deel 2 bent en blijft u in gesprek met de DJI en andere ketenpartners om te komen tot structurele oplossingen voor het capaciteitstekort, en zet u ten aanzien van jeugd in op capaciteitsuitbreiding van de JJI's. Hiermee doet u de motie (op beide onderdelen) in deze brief af.

Naar aanleiding van een toezegging tijdens het debat Gevangeniswezen op 12 maart 2025 (n.a.v. vragen van de Kamerleden Bruyning en Lahlah) noemt u in het licht van de uitbreiding van de JJI-capaciteit dat hard gewerkt wordt om daarbij ook het onderwijs en de dagprogramma's zo goed mogelijk vorm te geven. U kunt daarbij geen garanties geven, omdat dit afhankelijk is van een succesvolle werving van personeel. Hiermee doet u de toezegging gestand.

4.3 Motie uitbreiding uren Life Changing Group

De jongeren die vanwege het capacitaire tekort in de JJI's in het gevangeniswezen verblijven ontvangen een educatief, creatief en sportief programma van de Life Changing Group (LCG).³ Het Kamerlid Lahlah verzocht de regering in een motie om te onderzoeken of het mogelijk is om het aantal beschikbare uren van de LCG

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
28 maart 2025

Onze referentie
6226879

³ Kamerstukken II 2024/25, 24587, 927.

uit te breiden. Uitbreiding van de uren is mogelijk gebleken en daadwerkelijk gerealiseerd. Met deze brief doet u deze motie af. Hierbij verwijst u tevens naar de beantwoording van de Kamervragen⁴ die het Kamerlid Bruyning heeft gesteld over jongvolwassenen in het GW. In die beantwoording heeft u de toezegging gedaan om in deze brief terug te komen op haar verzoek om de LCG vaker in te zetten in de tijdelijk gecreëerde jongerenafdelingen in de gevangenissen van Zeist en Almelo en hiertoe de benodigde financiële middelen te verstrekken. In deze brief doet u voorgaande toezegging gestand.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
28 maart 2025

Onze referentie
6226879

4.4 Beleidsreactie inspectiebrief JJI De Haven en VSO Veenhuizen

U spreekt uw waardering en dank uit aan alle betrokkenen die onder grote tijdsdruk de opening van JJI De Haven en bijbehorende school hebben gerealiseerd. In de bijlage bij de brief gaat u inhoudelijk in op de verschillende conclusies en aanbevelingen van de inspecties. Uw inhoudelijke reactie is in de bijlage bij de brief opgenomen omdat, enerzijds, de inspectiebrief is gericht aan JJI De Haven en de bijbehorende school (in plaats van direct aan u), en anderzijds, omdat de lengte en het detailniveau van uw inhoudelijke reactie zich beter leent voor een bijlage.

De inspecties concluderen dat er risico's zijn voor de kwaliteit van het verblijf, het onderwijs en de behandeling van de jongeren en dat nog niet op alle vlakken wordt voldaan aan de vereisten van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj). In het licht van de geconstateerde risico's doen de inspecties verschillende aanbevelingen. Een groot deel van de aanbevelingen is inmiddels opgevolgd. Aan een deel wordt nog uitvoering gegeven.

4.5 Politieke context

4.5.1 Moties en toezeggingen: afgedaan

Met deze brief doet u de twee hierboven beschreven moties af van de leden Lahlah (GL/PvdA) en Boswijk/Krul (CDA). Daarnaast doet u de twee bovengenoemde toezeggingen – aan de Kamerleden Bruyning (NSC) en Lahlah (GL/PvdA), resp. aan het Kamerlid Bruyning (NSC) – gestand.

Verder raakt deze brief aan de motie Ceder (ChristenUnie) over het zeer terughoudend omgaan met het plaatsen van jongeren met een jeugdstrafrechtindicatie in een reguliere PI.⁵ De Kamer is hier voor het laatst over geïnformeerd bij brief van 4 november 2024 en zal hier regelmatig over blijven worden geïnformeerd in de voortgangsbrieven (waaronder deze).

4.5.2 Toezegging kosten-baten bezetting KVJJ's: volgt

In het tweeminutendebat justitiële jeugd van 6 november 2024 heeft u aan de Kamerlid Wijen-Nass (BBB) de toezegging gedaan om nauwlettend in de gaten te houden of de kosten van de Kleinschalige voorzieningen justitiële jeugd (KVJJ's) wel blijven opwegen tegen de baten en om zich ervoor kan inspannen dat de bezettingsgraad niet zo ver onder de maat blijft als deze toen (volgens het Kamerlid) was. U heeft het Kamerlid toegezegd uw reactie mee te nemen in de eerstvolgende voortgangsbrief justitiële jeugd. Echter, op dit moment wordt onderzocht wat een verantwoorde bezettingsnorm kan zijn en wat daarvan de inhoudelijke, financiële en organisatorische implicaties zijn. Die worden na het voorjaarsreces aan u voorgelegd zodat de uitkomsten daarvan kunnen worden meegenomen in de voortgangsbrief justitiële jeugd die dit voorjaar (vóór het commissiedebat justitiële jeugd op 22 mei 2025) aan de Kamer wordt gezonden.

⁴ U heeft deze Kamervragen op 5 maart 2025 beantwoord. Zie Aangangsel Handelingen, 2024/2025, nr. 1539.

⁵ Kamerstukken II 2024/25, 24 587, 893.

4.6 Krachtenveld

Op 11 februari 2025 heeft de Onderwijsraad een advies uitgebracht over onderwijs in de JJI's. Een van de aanbevelingen⁶ die de inspecties in hun inspectiebrief over JJI De Haven en VSO Veenhuizen doen, is in lijn met een aanbeveling uit voornoemd rapport van de Onderwijsraad. In de beleidsreactie op dit rapport van de Onderwijsraad – dat u vóór de zomer, samen met de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, aan uw Kamer toezendt – zal u inhoudelijk op dit punt reageren.

5 Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Jeugdcriminaliteit

Datum
28 maart 2025

Onze referentie
6226879

⁶ De aanbeveling om in samenwerking met de andere (Rijks)JJI's toe te werken naar één multidisciplinair registratie- en rapportagesysteem.